

■ V českém překladu vychází vzpomínková kniha Keitha Richardse Děda Gus a já. Kytarista Rolling Stones v ní přibližuje osobnost svého dědečka Theodora Augusta Dupree, jemuž doma říkali Gus a který Richardse zasvětil do tajů hudby. Perokresbovým kolážem přiběh ilustrovala Keithova dcera Theodora. Jedinečná obrázková autobiografie nakladatelství Slovart vzdává hold uměleckému nadání, jež se v rodině Richardsových dědí z generace na generaci. ■ V pražském klubu SaSaZu vystoupí 23. února příštího roku americká zpěvačka Macy Gray. Držitelka Grammy, jež se proslavila charakteristicky nakráplým hlasem, přijíždí do Česka po šesti letech od posledního vystoupení a s novým albem The Way. Zpěvačinou nejúspěšnější nahrávkou je nic-

méně debutová deska On How Life Is z roku 1999. ■ Překladatel i literární historik Dušan Karpatskému vychází v nakladatelství Torst obsáhlý svažek Listář. Kniha navazuje na tradici epistolární literatury a výběrem dopisů, jež Karpatskému během jeho bezmála šedesátileté literární činnosti napsali jeho kolegové, přátelé a zejména spisovatelé, podává živé svědectví o pisatelském i adresátovi. Mezi autory, jejichž dopisy Karpatský zveřejňuje, patří mimo jiné Ludvík Kundera, Dominik Tatarka, Josef Palivec, Pavel Juráček nebo Václav Havel. ■ Jubilejněm 25. laureátem Ceny Jindřicha Chalupec-kého, prestižní ceny pro mladé výtvarné umělce, se stal Roman Štětina. Umělec, který se věnuje práci se zvukem, ve finále soutěže prezentoval film sestavený ze záběrů ze slavného televizního detektivního seriálu Columbo. Mezinárodní porota Štětinu vybrala z pěti finalistů, mezi nimiž byli ještě Martin Kohout, Richard Loskot, Lucia Sceranková a Tereza Velíková. ■ Několik dnů po svých 83. narozeninách zemřel filmový režisér Mike Nichols. Rodák z Berlína se v Hollywoodu prosadil v polovině 60. let, kdy režíroval snímky Kdo se bojí Virginie Woolfové? a zvláště Absolvent – s tehdy ještě neznámým Dustinem Hoffmanem. Nichols je i autorem adaptace románu Hlavá 22 či komediálního hitu Podnikává dívka.

(miš)

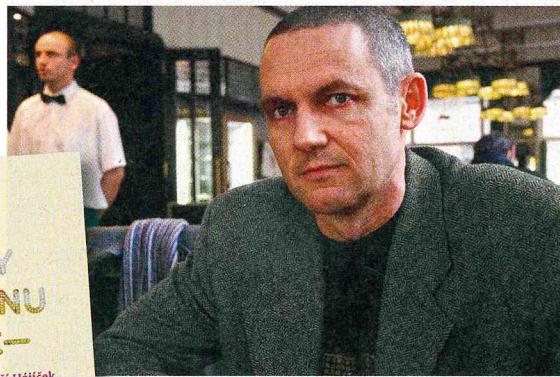
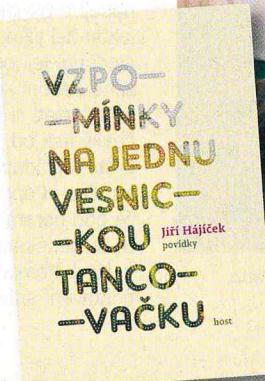
Malé obrázky na plátně velkých dějin

Nová kniha Jiřího Hájíčka (1967), vydaná v režii brněnského Hosta, nabízí jasné počty: dvacet povídek napsaných v letech 1995–2014. Za každý rok jeden kus.

A je to kniha spíš staronová: autor do svazku zařadil vlastně jen tři dosud nepublikované texty. Nevadí: nabídnutá retrospektiva ukazuje mimo jiné vývoj autorského rukopisu. Nijak dramatický, ale přesto zřejmý, naléhavý. Ostatně jako celá Hájíčkova literatura.

Vzpomínky na jednu vesnickou tancovačku

začínají v poezii a končí v próze. Od lyrické obraznosti jdou zvolně k dejovému příběhu. A jdou jaksi krokem stále hlubším: od záznamů, které plní funkci titulní vzpomínky, k příběhu s nadobojní, nadčasovou a nadmístní platností – k příběhu-podenství. Co se nemení, jsou kulisy a typologie postav. Krajina jižních Čech, ovšem nikoli ta městská s centrem v Českých Budějovicích, ale víc ta mimoměstská, vesnická.

Povídky Jiřího Hájíčka vyznívají ještě naléhavěji než jeho romány

Postavy pak v různém stupni odcházení, ztracení, rozkladu – ideálů, tradice, půdy pod nohami. Povídky, vše-

zené do času osmdesátých let až současnosti, mají v zápletce většinou konflikt: v rámci rodiny, vztahu vesnice–město, vztahu přítomného s minulým. Česká vesnice, brutálně poničená čtyřmi dekádami komunistického „hospodaření“, je v Hájíčkově podání vlastně odsouzena k zániku. Ideál tu narází na nehybný masiv reality. Zbývají deziluze, smutek, prázdro – a „samet vzpomínek“, který „sedí v očích“.

Kniha je silná minimálně v dvojím: jednak v autorském realismu, v přesném, ostrém záběru situace, jednak v přirozené práci s technikou pars pro toto. První s druhým samozřejmě souvisí, druhé by nebylo bez prvního. Malý, všechni, zaměnitelný osud je najednou zvýznamnější a promítnut na plátno velkých dějin. Nenásilně, přirozeně, mistrovsky. V povídkách nakonec možná ještě intenzivněji než v románech Selský baroko (2005) a Rybí krev (2013), kterými se Jiří Hájíček proslavil.

■ Radim Kopáč
literární a výtvarný kritik

Turbolet, mezipřistání šanson

Brněnská kapela **Poletíme?** vydala po sedmi letech existence čtvrtou desku, která podobně jako ty předchozí dostala dosti popisný až návodný název: **Turbošanson**.

Skupinu provází po víceméně celou dobu dvojí, skoro protikladná charakteristika – snad až plánovitá nezařaditelnost, a přitom zvyk zařazovat ji někam do intelektuál-ské sféry, na artistnější pódia multižánrových hudebních akcí. Možná i proto lze o ní slyšet dost vyhraněné názory, obdivné i kritické, neboť je to klasifikace poněkud zavádějící a dvojsečná s podobným výsledkem: může odradit ty, kteří se bojí akademičnosti jejího projevu, a zklamat ty, kteří akademický projev očekávali. Poletíme? hrají v klubech a na festivalech tak, že od startu roztančí publiku ruce i nohy, a to přímočaře, bez metafor a odboček. Někdy až s punkově skočnou rytmikou, jindy jako halekavý šraml, ale jde-li čistě o muziku, fungují zvesela. Na nové desce některá místa znějí, jako kdyby Třem sestrám někdo sebral kytky a místo nich jim podal dechy a piano. A pokud by takový příměr zlobil alternativce v obecenstvu, případně i samu kapelu a její ambice, tak přidejme třeba Pogues. Energie a zábava tu jsou.

Je logické, že na desce oproti koncertu získávají na váze texty. V případě Poletíme? je to však výrazně a bohužel vyznívá přinejmenší různě. Charakteristické je, že si texty půjčují banality (chci být vožraje); pro jedno kvítl slunce nevítí; až sejdete se u rakve, musí

Foto Táňa Tučka
Foto Táňa Tučka
Ansámbli i cédéčko jsou dítětem Rudolfa Brančovského

bejt veselo), které jako by chtěly být opatřeny opačným znaménkem a proměňovat se v pointu, ale jako takové působí často nepřirozeně, násilně. A je tu ještě druhýustr, kdy se o zajímavost snaží nonsens, ale je to za každou cenu: běž dál, za každou zatačkou můžeš potkat knedlík s omáčkou. Přitom právě skladby Běž dál, Flašenky a Veverka, téměř baladicke, při svém kontrastu proti ostatním nabývají na síle a nakonec se možná bezděčně stávají muzikálně nejlepšími čísly desky. S nevelkou nadsázkou řekneme, že jsou spíš šanson než turbo, i když jinak se jeví, že kapela je spíš turbo než šanson.

Ansámbli i cédéčko jsou dítětem Rudolfa Brančovského, v právém slova smyslu frontmana, výhradního autora hudby a textů a zároveň výtvarníka, který vytvořil obal i ilustrovaný booklet, ohnivě rozverný, a přitom sympaticky stručný.

■ Jan Mattuš
překladatel a publicista